

College, raadsleden, aanwezigen hier of thuis via internet, het is een historisch moment, De laatste begroting en het laatste jaar voor Loppersum wordt hiermee ingeluid.

Dienstverlening en veiligheid.

Bestuur, organisatie en toekomst..

We zagen als kleine gemeente kans inwoners goed en vroeg te betrekken bij beleidskeuzes over hun eigen dorp. Zowel dorpenoverleg als dorpsbudget dragen hieraan bij. **Dit geeft dorpen die meedenken en meedoen.** Eigen dorps huis en voorzieningen, dorpsbudget en belonen van zelfwerkzaamheid horen bij die eigen verantwoordelijkheid. Blij zijn we ook met het dorpenprogramma waarin de dorpen laten meedenken over projecten in het kader van het NPG. Goed om deze pareltjes ook mee te nemen in Eemsdelta.

Nog een pareltje is de grote inzet van vrijwilligers bij coöperaties, verenigingen en dorpsactiviteiten. Ook o.a. voor bij het begeleiden van statushouders zijn vrijwilligers in de eigen woonplek erg belangrijk om ze een thuis te geven in eigen dorpen en mee te laten doen. Blijft er voor deze **begeleiding van deze nieuwe inwoners ook voldoende ruimte in Eemsdelta?** Hoe denkt men dit te borgen? Blijft het Lopster steunpunt vluchtelingenwerk voor deze vrijwilligers gehandhaafd?

Gaswinning, versterking en duurzaamheid en energietransitie.

Gaskraan steeds verder dicht, toch blijven er bevingen. Ondanks hard werken zijn de vordering in schadeafhandeling en versterking teleurstellend. We hopen dat verschuiving naar BZK en eventuele invoering van een aannemersvariant het tempo zal verhogen. Toch moeten veel inwoners nog **veel te lang op duidelijkheid wachten.**

U geeft aan dat u versterking en verduurzaming wilt koppelen. Tegelijk hebben veel inwoners met verduurzaming van hun woning gewacht. Zij rekenden of hoopten dat ze tijdens de versterking ook goed konden verduurzamen. En dat hiervoor ook de middelen zouden zijn (20.000 bij nieuwbouw en 7000 bij versterking). Wat dat betreft zijn er veel verwachtingen gewekt en het kan niet zo zijn dat die niet ingelost worden omdat er niet of minder versterkt wordt. We blijven van mening dat het een ereschuld is aan dit gebied, dat ze als eerste van het gas af kan. Bij verduurzaming (p 32) zegt u de energietransitie betaalbaar te willen maken en ondersteuning te willen bieden om van het gas af te komen. We willen dit graag concreter invullen.

In de dorpskernen van Loppersum staan veel oudere vrijstaande woningen. In het dorpenprogramma vertelden veel inwoners aan, dat verduurzamen van hun woning voor hen een hoge prioriteit had. Ze zagen dit graag ondersteund doordat er NPG gelden hiervoor beschikbaar komen. Bij verduurzamen van deze oudere woningen liggen standaardoplossingen niet voor de hand. **Vaak zal er maatwerk nodig zijn.** We stellen als ChristenUnie daarom voor om als gemeente Loppersum of samen als Eemsdelta NPG gelden aan te vragen voor een **duurzaamheidsadvies op maat** voor alle oudere woningen. (versterkt en niet versterkt). Met name ook voor die woningen die geen schade hadden en buiten de versterking vallen, is het bijzonder wrang, dat ze buiten alle regelingen vielen, omdat hun huis goed onderhouden was. Dit als eerste stap en dan bij verdere uitwerking van de duurzaamheidsplannen een warme Plus (via cofinanciering) te zetten op de landelijke subsidiemogelijkheden bij de uitvoering. Dit is op ons aandringen ook meegenomen in de kaders voor besteding van de NPG gelden. Zo kan de ereschuld, dat het winningsgebied als eerste van het aardgas af kan, ingelost worden en tegelijk perspectief op een duurzame welvaart ontstaan.

Sociaal domein.

We delen uw zorg over de tekorten op de jeugdzorg. Het kan niet zo zijn dat de gemeenten hier blijvend op moeten toelagen. Maar dan is het **belangrijk ook zelf de kosten op orde te hebben.** In 2019 was incidenteel het tekort ruim 30 %. U geeft voor 2020 aan dat het aantal cliënten gelijk blijft maar begroot

wel 7% meer. Tegelijk raamt u, op grond van harde ambities, meerjarig een beperking van de tekorten in de jeugdzorg. Dit roept vragen op. Hoe wilt u hierop bezuinigen als het aantal cliënten gelijk blijft en de declaraties stijgen. **Hoe denkt u deze bezuinigingen te bereiken?** En wie wordt het kind van de rekening? Onze jeugd niet hopen we. Mogen we er vanuit gaan dat de voorgestelde bezuinigingen ook hard zijn zodat geen overschrijdingen meer plaatsvinden? En als er al harde ambities zijn om te bezuinigen, waarom zien we die dan niet terug **in dit komend jaar 2020**. Verzwakken we de claim op het rijk niet als we zelf aangeven dat er bezuinigingen mogelijk zijn?

We zijn blij met de aandacht voor het versterken/toekomstbestendig maken van zowel Wiemersheerd als het Hypolytushoes. Beide horen in ons dorp en het blijft zaak hun functie zo goed mogelijk in te passen. Worden bij plannen over gebruik en herbestemming **goed overlegt met de betrokken zorgcoöperaties?**

Wij maar ook onze kinderen kunnen genieten van nieuwe schoolgebouwen, en de buurt op het schoolplein geniet mee ook buiten schooltijden. Onze complimenten.

Duurzaam verharderen van fietspaden biedt niet alleen ruimte voor gezond en PASsend woon-werkverkeer, maar ook een ontspannen route voor lokale recreatie.

Wonen en leefomgeving

Goed dat er pilot-projecten zijn opgepakt als warmtenet en aardgasvrije wijken. We zien echter nog liever dat alle burgers **de kans en de financiële ruimte krijgen om hun woning te verduurzamen**.

De medeverantwoordelijkheid van inwoners voor een goed onderhouden openbare groene ruimte (pag 31) zagen we graag concreet ingevuld in acties zoals: **meepraten over de invullen** en het beeldbestek, **beloning via dorpenbudget van zelfwerkzaamheid** bij het beheer en/of opruimacties, mee nu er toch al met het dorpenbudget geëxperimenteerd wordt.

Financiën.

De begroting lijkt goed in evenwicht. Wel is er enige zorg over de vermogenspositie n.a.v. de teruglopende ratio weerstandsvermogen en de financiële kengetallen. Het is goed om Loppersum op een kwalitatief goed niveau de gemeente Eemsdelta in te loodsen. Maar we hebben de indruk dat dit wel een beetje ten koste van een goede financiële positie is gegaan. Zowel ons **weerstandsvermogen als de andere financiële kengetallen zijn matiger dan bij onze partners in Eemsdelta**. (zie techn vragen)

Bij de kadernota hebben we nog vraagtekens gezet bij de OZB-verhoging van 2,5 %. Gezien de krappe begroting stemmen we nu echter in. Maar wel met een uitdrukkelijk verzoek om de hand verder op de knip te houden. We hebben jarenlang inwoners voorhouden dat herindeling leidt tot kostenbesparing en een betere gemeente. Dan kunnen we **straks in Eemsdelta niet aankomen met verhoging van 10% of meer**. Dat is funest voor het vertrouwen in de politiek. Beter **nu** een wethouder die op de centen zit, **dan straks** inwoners die opgezadeld worden met tekorten. Laten we dat in ieder geval leren van onze heringedeelde burens.

De laatste begroting van dit jaar, maar tegelijk een opmaak voor een nieuwe start in Eemsdelta. Een gemeente waar inwoners uit dorpen en wijken meepraten en meedoen. Er is nog veel te doen, om er wat moois van te maken. Er wordt hard gewerkt door college, raad en ambtenaren om dit vorm te geven. Tegelijk biedt het voor onze medewerkers mogelijk een nieuwe toekomst. Belangrijk dus om **hen** zorgvuldig in te passen in Eemsdelta.

Veel keuze moeten nog worden gemaakt, voor de eigen toekomst en die van de gemeente. We wensen jullie daarin zorgvuldigheid toe in het afwegen en wijsheid in het kiezen. We hopen dat onze God en vader u daarvoor de rust, de tijd en het inzicht wil geven. En wensen onze inwoners nog **een goed jaar in Loppersum en een goed begin in Eemsdelta, beide onder zijn onmisbare zegen**.